

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 19. december 2008
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2008-792-0740
Dok.: RAJ40801

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 202 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 25. november 2008.

Brian Mikkelsen

/

Lars Hjortnæs

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 202 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del):

”Vil ministeren kommentere henvendelsen af 21. november 2008 fra Nette Aslaug Svensson vedrørende krisecentre for mænd, jf. REU alm. del – bilag 141?”

Svar:

For så vidt angår den del af henvendelsen, der vedrører anvendelsen af bortvisningsloven (lov nr. 449 af 9. juni 2004 om bortvisning og beføjelse til at meddele tilhold mv.), kan Justitsministeriet oplyse, at formålet med reglerne om bortvisning er at give politiet mulighed for i visse tilfælde at bortvise en voldelig eller truende person fra det fælles hjem i en periode med henblik på at hindre (yderligere) vold mv. mod medlemmer af husstanden. Det er således som udgangspunkt den voldelige eller truende person og ikke den forurettede, der om fornødent skal forlade hjemmet.

For så vidt angår politiets anvendelse af reglerne i bortvisningsloven kan det oplyses, at Justitsministeriets Forskningsenhed i december 2006 har udarbejdet en evaluering af bortvisningsloven. Evalueringen viser, at der i perioden fra 1. juli 2004 til 9. juni 2006 har været 54 bortvisningssager. I disse sager er der i 45 tilfælde sket bortvisning. Det fremgår endvidere af undersøgelsen, at de fleste sager angår vold efter straffelovens § 244, og at alle de bortviste personer er mænd. I alle tilfælde er bortvisning sket efter anmodning fra den forurettede.

I forbindelse med fremsendelsen af evalueringsrapporten til Folketingets Retsudvalg den 22. december 2006 (Alm. del – bilag 234) anførte Justitsministeriet bl.a., at bortvisningsloven er et godt redskab til at løse en række problemer i visse belastede samlivsforhold, og at der kan være behov for at sikre, at politiet i alle relevante sager er fuldt ud opmærksom på lovens regler, herunder om underretning af de sociale myndigheder. Med henblik på fortsat at følge udviklingen i lovens anvendelse, forløbet af bortvisningssagerne samt politiets og socialforvaltningernes rolle og tiltag i forbindelse med en bortvisningssag vil Justitsministeriets Forskningsenhed foretage en ny evaluering af loven, som vil foreligge inden udgangen af 2009.

Det kan i øvrigt oplyses, at Rigspolitiet i samarbejde med Rigsadvokaten i 2007 har udarbejdet en overordnet strategi for en styrket indsats over for jalousidrab og andre alvorlige samlivsrelaterede forbrydelser. Et centralt element i strategien er en effektiv anvendelse af reglerne om bort-

visning og tilhold. Som led i strategien skal der bl.a. oprettes en særlig enhed i samtlige politikredse, hvis funktion er at varetage opgaver af rådgivende, koordinerende og opfølgende karakter vedrørende alvorlige samlivsrelaterede forbrydelser. Enheden bør underrettes om alle konkrete sager, hvor der kan blive tale om at meddele tilhold eller bortvisning, og kan i den forbindelse i det omfang, der skønnes behov for det, holde kontakt til og vejlede forurettede. Enheden vil også kunne varetage underretningen af de sociale myndigheder i disse sager.

Rigsadvokaten har endvidere fastsat nærmere retningslinjer for anvendelsen af bortvisning og tilhold i Rigsadvokatmeddelelse nr. 3/2008 om behandling af sager om samlivsrelaterede personfarlige forbrydelser med henblik på at sikre en ensartet og effektiv anvendelse af reglerne herom.

For så vidt angår spørgsmålet om krisecentre og gratis psykologhjælp har Justitsministeriet indhentet en udtalelse fra Velfærdsministeriet, der har oplyst følgende:

”I 2004 blev § 109 (tidligere § 93 a) indsat i lov om social service med henblik på, at kommunerne blev forpligtet til at tilbyde midlertidigt ophold i boformer for kvinder, der har været udsat for vold, trussel om vold eller tilsvarende krise i relation til familie- eller samlivsforhold. Målgruppen, de voldsramte kvinder, fik således en selvstændig paragraf i serviceloven. Mænd, der har været udsat for vold, trussel om vold (underforstået i parforhold) eller tilsvarende krise i relation til familie- eller samlivsforhold, har ikke en tilsvarende paragraf i serviceloven.

Serviceovens bestemmelse om kvindekrisecentre tager afsæt i det faktum, at omkring 28.000 kvinder årligt udsættes for partnervold, og at en række af disse kvinder vælger at forlade hjemmet og søge tilflugt på et kvindekrisecenter. Der er ikke et tilsvarende antal mænd, der udsættes for partnervold. Folketinget har derfor valgt at prioritere støtten til kvinder. Det kan udtrykkes på den måde, at den manglende ligestilling i tilbud til mænd afspejler den manglende ”ligestilling” i voldudøvelse.

Personer i krise, mænd som kvinder, har mulighed for at gøre brug af de tilbud, der findes i serviceloven om boformer til midlertidigt ophold. Støtten gives efter servicelovens § 110 og dækker således personer i krise på grund af f.eks. opbrud i familielivet, misbrug, hjemløshed mv.

For kvinder og mænd i krise er det de enkelte kommuner, der har ansvaret for, at der er det nødvendige antal pladser til rådighed for midlertidigt ophold i boformer til personer med særligt sociale problemer, og som ikke har – eller kan opholde sig i – egen bolig, og som derfor har behov for et botilbud og for tilbud om aktiverende støtte, omsorg og efterfølgende hjælp.

Mænd i krise, f.eks. efter samlivsophør, har også mulighed for at få støtte hos private græsrodsinitierede organisationer. I Danmark er der 3 veletablerede tilbud til mænd i krise, nemlig i Horsens, Fredericia og København.

For så vidt angår mænd i livskrise er der tale om et andet problemkompleks end for kvinder, der opholder sig på et krisecenter på grund af voldelige overgreb eller trusler herom.

Som led i satspuljeaftalen for 2005 blev der givet støtte til etablering af et mandekrisecenter i København, som giver tilbud til mænd, der af den ene eller anden grund kommer ud i krise. Mandekrisecentret, der har 12 pladser, er finansieret fra 2006 til og med 2008. I forbindelse med satspuljeaftalen 2008 er der givet yderligere støtte til Mandekrisecentret for årene 2008 og 2009 til etablering af rådgivningscentre i Århus og Odense og kortlægning af mænds behov og muligheder i forbindelse med parforholdsbrud.

Der findes ikke samme tilbud til kvinder i krise.

Det er vigtigt at understrege, at selvom der sprogligt er tale om samme benævnelse ”krisecentre”, er formålet med henholdsvis kvindekrisecentre og mandekrisecentre forskelligt, hvorfor det ikke giver mening at sammenligne disse to foranstaltningstyper med henblik på overvejelse af, om de skal have samme finansiering eller lovgivningsmæssig regulering.

Med hensyn til antallet af pladser på kvindekrisecentrene er det Velfærdsministeriets opfattelse, at der på landsplan er det tilstrækkelige antal pladser til kvinder, der har været udsat for vold eller trusler om vold. Statistikken for kvindekrisecentrene 2007 viser, at antallet af de kvinder, der har haft ophold på kvindekrisecentre, er faldet med 9 pct. Ministeriet er dog bekendt med, at der kan være pladsproblemer i hovedstadsområdet og muligvis i de større byer, men på landsplan anses det nuværende antal pladser at være tilstrækkelige.

Midlertidige botilbud til kvinder og mænd kan skematisk fremstilles på følgende måde:

December 2008	Midlertidige botilbud efter servicelovens § 109, vold	Midlertidige botilbud efter servicelovens § 110, personer med særligt so- ciale proble- mer	Midlertidige botilbud for personer i krise uden for servicelovens anvendelsesområde
Kvinder	Ja	Ja	Nej
Mænd	Nej	Ja	Ja

Med hensyn til psykologbistand oplyser Afdelingen for Ligestilling, at der under Handlingsplanen til bekæmpelse af mænds vold mod kvinder og børn i familien 2005-2008 er bevilliget midler for perioden 2005-2008 til akut psykologbistand til voldsramte kvinder. Ordningen administreres af Landsorganisationen af Kvindekrisecentre (LOKK) og dækker akut krisehjælp i særlige situationer og ikke i de tilfælde, hvor sygesikringen normalt skal dække kvindernes behov.

Ordnningen fungerer i samarbejde med Falck Healthcare og har været ganske flittigt brugt af krisecentre over hele landet. I alt har der i 2007 været tale om ca. 40 forløb, hvoraf der har været behov for tolkebistand i enkelte tilfælde. De enkelte forløb har været fra 2-10 timer.

Krisecentrenes ledere eller stedfortrædere rekvirerer selv assistance fra Falck Healthcare, når det skønnes nødvendigt. Der indsendes efterfølgende ved hver rekvisition en kort beskrivelse af årsagen og forløbet til sekretariatet.

LOKK vurderer, at ordningen er en stor succes, og det giver krisecentre en tryghed i dagligdagen med de meget traumatiserede kvinder og børn, at man har denne mulighed. Ordningen giver mulighed for tolkebistand, hvor det er nødvendigt.”

Justitsministeriet har endvidere indhentet en udtalelse fra Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse, der har oplyst følgende om mulighederne for gratis psykologhjælp:

”Det offentlige sundhedsvæsen betaler generelt ikke for behandling hos psykologer, som det er tilfældet, når det drejer sig om lægehjælp. Det offentlige giver efter lægehenvielse tilskud på 60 pct. til behandling ved psykolog i praksissektoren til 8 særligt udsatte persongrupper i forbindelse med akut opståede krisesituationer herunder til røveri-, volds- og voldtægtsofre. Personer, som er blevet berørt af vold herunder i den nærmeste familie, er således efter lægehenvielse berettiget til tilskud til psykologhjælp. Tilskud ydes for indtil 12 konsultationer pr. behandlingsforløb.

Herudover skal det nævnes, at personer, som lider af en psykisk sygdom, kan søge behandling gennem egen læge og evt. i det psykiatriske behandlingssystem. I sundhedsvæsenet er der således mulighed for efter lægehenvielse at blive behandlet vederlagsfrit af privatpraktiserende psykiatere og af psykiatere og psykologer ansat i det psykiatriske sygehusvæsen og i distriktskykiatrien.”

Justitsministeriet kan henholde sig til det, der er anført af Velfærdsministeriet og Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse.